

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΙΚΟΣΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πέμπτη 25 Μαΐου 1989, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Έλκης Μπαλτάς

Συμβούλιο Ειδικού Ταμείου Οργάνωσης Συναυλιών

Ζωή Σαμαρά

Παναγιώτης Μπακατοής

Γιάννης Μάντακας

Κώστας Πατσαλίδης

Κώστας Χατζηκωνσταντίνου

Καλλιτεχνική Επιτροπή

Κώστας Νικήτας

Πάυλος Καϊμάκης

Γεώργιος Γράλιστας

Μίκης Μιχαηλίδης

Κώστας Γριμάλδης

Καλλιτεχνική Επιμέλεια Προγράμματος

Άσπα Μαλτσίδου

Για φωτογράφιση, μαγνητοσκόπηση ή ηχογράφιση των συναυλιών απαιτείται άδεια από τη Διεύθυνση της Κ.Ο.Θ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

ΣΟΛΙΣΤ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ

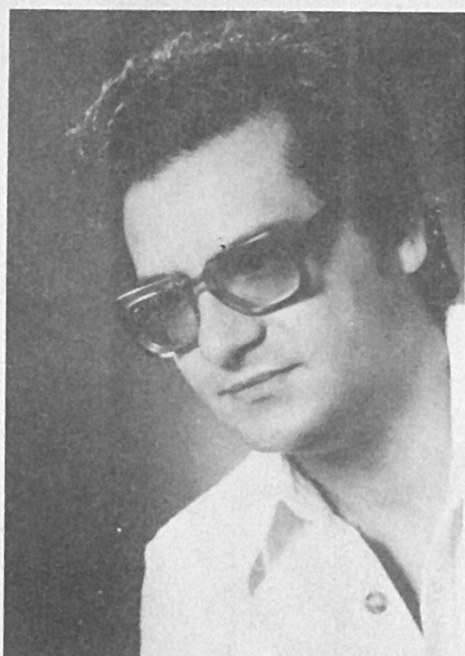
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1959, σαν τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης με τον αρχικό τίτλο «Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος» (Σ.Ο.Β.Ε.)

Το Νοέμβρη του 1969 έπειτα από συνεχείς προσπάθειες του Σόλωνα Μιχαηλίδη, που ήταν ο ιδρυτής και μόνιμος διευθυντής της Σ.Ο.Β.Ε., η ορχήστρα κρατικοποιήθηκε και πήρε τον τίτλο «Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης» Κ.Ο.Θ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, εκτός από τις τακτικές της εμφανίσεις συχνά δίνει συναυλίες σε σχολεία, εργοστάσια, πολιτιστικά κέντρα και σε πόλεις της Βόρειας Ελλάδας.

Με την Κ.Ο.Θ. συνεργάστηκαν παγκοσμίου φήμης σολίστες. Από το 1966 η Κ.Ο.Θ. συμμετέχει τακτικά στα διεθνή φεστιβάλ «Δημήτρια» Θεσσαλονίκης και Αθηνών.

ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη όπου σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο βιολί με τον Στ. Παπαναστασίου και ανώτερα θεωρητικά με το Σόλωνα Μιχαηλίδη. Για ένα διάστημα ήταν μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και συνεργάτης του Μουσικού Τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το 1970 και 1971 με υποτροφία της οργάνωσης Μουσικά Νιάτα» πήρε μέρος σαν βιολιστής στην «παγκόσμια ορχήστρα νέων» (στον Καναδά και το Βέλγιο).

Το 1974 πήρε το πτυχίο της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. και με υποτροφία της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών συνέχισε τις σπουδές του στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Δυτικού Βερολίνου. Το Μάρτιο του 1978 πήρε το δίπλωμα διεύθυνσης ορχήστρας από τον καθηγητή Hans Martin Rabenstein.

Έχει διευθύνει την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ., την Όπερα Θεσσαλονίκης, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Εθνική Λυρική Σκηνή και έχει δώσει πολλές συναυλίες συμφωνικής μουσικής και παραστάσεις όπερας στην Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Πολωνία, Αυστρία, Βέλγιο, Σοβιετική Ένωση και σ' άλλες χώρες. Έχει διευθύνει έργα Ελλήνων και ξένων συνθετών για ηχογραφήσεις από την ΕΡΤ, τη Βελγική και την Ιταλική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση.

Σαν συνθέτης έχει γράψει έργα συμφωνικής μουσικής, χορωδιακά, μουσικής δωματίου κ.ά.

Ο Άλκης Μπαλτάς είναι ένα από τα ιδρυτικά στελέχη και μέλη σήμερα της οργανωτικής επιτροπής των Διεθνών Μουσικών Ημερών, που διοργανώνει η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Από το 1983 είναι διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ

Ο Γιώργος Δεμερτζής γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1958, όπου άρχισε τις μουσικές σπουδές του. Συνέχισε στην Αθήνα, στο Ελληνικό Ωδείο με καθηγητή τον Στέλιο Καφαντάρη. Πήρε Δίπλωμα Σολίστ το 1979, με Α΄ Βραβείο παμψηφεί και χρηματικό έπαθλο.

Μελέτησε επίσης με Ελβετική υποτροφία στο Konservatorium της Βέρνης με τον καθηγητή Max Rostal. Έχει διακριθεί στο διεθνή διαγωνισμό «Alberto Curci» το 1981 στη Νάπολη και το 1986 του απονεμήθηκε το Βραβείο «Σ. Μοτσενίγου» της Ακαδημίας Αθηνών. Το διάστημα 1984-1986 ήταν Konzertmeister της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Νοτιοδυτικής Γερμανίας.

Ο Γιώργος Δεμερτζής έχει συμπράξει ως σολίστ με πολλές ορχήστρες και έχει δώσει πολλά ρεσιτάλ σε διάφορες πόλεις της Ευρώπης. Έχει ηχογραφήσει πολλά έργα για το ραδιόφωνο μεταξύ των οποίων πολλά ελληνικά όπως επίσης και τρεις δίσκους που κυκλοφορούν ήδη στην Ελλάδα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ:
(1903-1984)

«Δωδεκανησιακή σουίτα»,
Τραγούδια και χοροί, σειρά πρώτη.

Andante sostenuto
Con moto
Allegro piacevole
Andante mesto
Andantino quasi parlando
Andante lento

F. MENDELSSOHN-BARTHOLDY:
(1809-1847)

Κοντσέρτο για βιολί και
ορχήστρα σε μι ελάσ., έργο 64.

Allegro molto appassionato, attacca
Andante, attacca
Allegro molto vivace

Βιολί: ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ

Διάλειμμα

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

R. WAGNER:
(1813-1883)

Πρελούδιο και θάνατος της Ιζόλδης,
από την όπερα
«Τριστάνος και Ιζόλδη».

R. WAGNER:

Ριέντσι,
Εισαγωγή.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

«ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΟΥΙΤΑ», ΣΕΙΡΑ ΠΡΩΤΗ

Ο Γιάννης Κωνσταντινίδης γεννήθηκε στη Σμύρνη και σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή του Βερολίνου πιάνο και θεωρητικά. Έχει δώσει αξιόλογο έργο με χαρακτήρα γνήσια ελληνικό, εμποτισμένο από το δημοτικό τραγούδι. Έγραψε για ορχήστρα δυο Δωδεκανησιακές σουίτες και δώδεκα ελληνικούς χορούς, για πιάνο 44 παιδικά κομμάτια, τρεις σονατίνες, σπουδές κ.λ.π. για βιολί και πιάνο, μια σουίτα σε δωδεκανησιακά θέματα και πολλά τραγούδια.

Η πρώτη Σουίτα για ορχήστρα, που φέρει τον τίτλο «Από τα Δωδεκάνησα, τραγούδια και χοροί για ορχήστρα, σειρά Πρώτη» γράφτηκε στα 1946 κι είναι αφιερωμένη στον Baud-Bovy. Τα θέματα άλλωστε είναι όλα παρμένα από τους δυό τόμους της συλλογής του Baud-Bovy: «Τραγούδια των Δωδεκάνησων».

Σόλων Μιχαλίδης

Το κοντσέρτο για βιολί και ορχήστρα στη μι ελάσσονα του Μέντελσον αποτελεί όχι μόνο μία από τις καλύτερες δημιουργίες του συνθέτη, αλλά και ένα από τα πιο δημοφιλή και αντιπροσωπευτικά δείγματα του είδους. Γνήσιος ρομαντικός ο Μέντελσον, υιοθέτησε, καλλιέργησε, —ή και μιμήθηκε κάποτε— τις κλασικές φόρμες με πίστη και αφοσίωση.

Ρομαντικός κλασικιστής, λοιπόν ο Μέντελσον έγραψε ένα κοντσέρτο πολύ μεγαλύτερου βεληνεκούς απ' όσο ίσως ο ίδιος θα φανταζόταν. Το κοντσέρτο του για βιολί με την ιδιαίτερη φόρμα του (που στην ουσία δίνει τη χαριστική βολή στο κλασικό κοντσέρτο), ακόμα και χωρίς τη βαθύτητα άλλων έργων της ίδιας κατηγορίας, σημειώνει (όπως άλλωστε και τα καλύτερα έργα του) «την αφετηρία μιας μουσικής επανάστασης... Το κοντσέρτο για βιολί έγινε ένα γνήσιο υπόδειγμα για τα περισσότερα από τα νεότερα κοντσέρτα... Ξανά και ξανά αποτελεί πηγή έμπνευσης των κατοπινότερων συνθετών, πολλοί από τους οποίους θα τρομοκρατούνταν με την ιδέα να ομολογήσουν την οφειλή τους απέναντι σε κάτι τόσο ξεπερασμένο...»¹.

Ύστερα από έναν κουραστικό χειμώνα όλο υποχρεώσεις στο Βερολίνο και μια γεμάτη επιτυχία τουρνέ στο Λονδίνο, ο Μέντελσον το καλοκαίρι του 1844 πέρασε τις διακοπές του στα λουτρά Soden έξω από τη Φραγκφούρτη, κοντά στην οικογένειά του και τους φίλους του. Το κοντσέρτο για βιολί ήταν το δημιουργικό αποτέλεσμα της ήσυχης και ξεκούραστης αυτής περιόδου. Έχοντάς το αρχίσει ήδη από το 1838, ο Μέντελσον, το ολοκληρώνει στις 16 Σεπτεμβρίου 1844. Τους επόμενους μήνες έκανε κάποιες αλλαγές και διορθώσεις· σ' αυτές η συμβολή και οι συμβουλές του φίλου του και βιολινίστα Ferdinand David ήταν σημαντικές. Η πρώτη εκτέλεση του κοντσέρτου έγινε στις 13 Μαρτίου 1845 στη Λιψία· σολίστας ήταν ο David και μάεστρος ο φίλος και «μαθητής» του Μέντελσον και κατοπινός πρώτος «εθνικός» συνθέτης της Δανίας (διευθυντής τότε του Gewandhaus της Λειψίας) Niels Gade.

Το πρώτο μέρος του κοντσέρτου (μι ελάσσονα, 2/2) αρχίζει αμέσως —στο δεύτερο κιόλας μέτρο— με το κύριο θέμα στο σόλο βιολί (Παρ 1)· δεν προτάσσεται δηλ. η ορχηστρική έκθεση του θεματικού υλικού που συνηθίζεται στα κλασικά πρότυπα. Μετά από μια μελωδία, μεταβατικού χαρακτήρα, της ορχήστρας ακούγεται το δεύτερο θέμα του μέρους (Παρ. 2). Παίζεται από τα φλάουτα και τα κλαρινέτα (τα κλαρινέτα μάλιστα τοποθετούνται ψηλότερα από τα φλάουτα), ενώ το σόλο βιολί «συνοδεύει»,

1. Donald Francis Tovey: *Essays in Musical Analysis*, Oxford University Press, Λονδίνο, τομ. 3, σελ. 178-9.

κρατώντας στα χαμηλά τη νότα σολ στην ανοιχτή χορδή. Στη συνέχεια το σόλο βιολί είναι που θα παίξει το θέμα ενώ το δεύτερο κλαρινέτο θα παίξει το «συνοδοιακό ισοκράτη» στη νότα σολ. Μετά την ανάπτυξη —που πλέκεται με υλικό το μεταβατικό θέμα της έκθεσης και την κεφαλή του κυρίως θέματος— φτάνουμε στην καντέντσα του σόλο βιολιού. Και εδώ κάτι το διαφορετικό από τα παραδοσιακά πρότυπα: η σόλο κοντέντσα δεν τοποθετείται λίγο πριν το τέλος του πρώτου μέρους, αλλά παρεμβάλλεται ανάμεσα στην ανάπτυξη και την επανέκθεση. Γραμμένη από τον ίδιο τον Μέντελσον η καντέντσα αυτή με όλο το δεξιотехνικό και αυτοσχεδιαστικό χαρακτήρα που προϋποθέτει, θα ήταν αδύνατο να την αντικαταστήσει κανείς με κάποια άλλη (όπως γίνεται συνήθως στα κλασικά κοντσέρτα, στα οποία οι μεγάλοι εκτελεστές προσθέτουν στο δεξιотехνικό αυτό τμήμα τη δική τους σφραγίδα). Ούτε και μπορεί να την παραλείψει κανείς —αν και ο συνθέτης σημειώνει πάνω από το πρώτο μέρος της *Cadenza ad libitum*.

Ανάμεσα στα τρία μέρη του έργου ο Μέντελσον καταργεί τις παύσεις στην ουσία το κάθε μέρος διοχετεύεται και περνάει στο επόμενο. Το δεύτερο μέρος συνδέεται με το πρώτο με μια μετατροπία από τη μι ελάσσονα (την τονικότητα του πρώτου μέρους) στη ντο μείζονα (την τονικότητα του δεύτερου μέρους). Η νότα σι (της συγχορδίας της μι ελάσσονας) παραμένει μετέωρη στο φαγκότο για αρκετή ώρα, για να οδηγήσει στη συνέχεια στη μετατροπία που θα φέρει την καινούρια τονικότητα. Δύσκολα η συνδετική αυτή νότα θα μπορούσε να αποτρέψει (στην εποχή του Μέντελσον) τα χειροκροτήματα του ακροατηρίου. «Ο Μέντελσον, πράγματι, το διακινδύνευσε, σε μιαν εποχή που η αυθόρμητη συνήθεια να μπιζάρουν το κάθε μέρος ενός έργου μόλις και άρχιζε να υποχωρεί και να δίνει τη θέση της στη νεότερη θρησκευτική σχεδόν προσέγγιση των συμφωνιών και των κοντσέρτων»².

Το δεύτερο μέρος (ντο μείζονα, 6/8) στηρίζεται σε δύο θέματα. Το πρώτο είναι το κυρίαρχο (Παρ. 3), ενώ το δεύτερο σχηματίζει ένα ενδιάμεσο τμήμα. Η φόρμα του μέρους επομένως είναι Α—Β—Α. Ακούγοντάς το κανείς δεν μπορεί να μη φέρει στο νου του τα «Τραγούδια χωρίς λόγια».

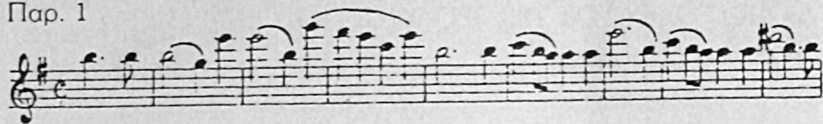
Με μια «γέφυρα» στα έγχορδα ξεκινάει το τρίτο μέρος (μι μείζονα 4/4), γέφυρα η οποία σύντομα θα μας οδηγήσει στη λαμπερή και χαρούμενη κύρια μελωδία του μέρους (Παρ. 5) που χορεύει κυριολεκτικά, συντροφιά με τα φλάουτα και τα όμποϊ. Ξαναθυμάται κανείς τον παλιό Μέντελσον και το δευτερεύον θέμα (Παρ. 6). Το μέρος είναι σε φόρμα ροντό, ανάμικτο με κάποια στοιχεία της φόρμας σονάτας. Μια άλλη ιδέα (στη σολ μείζονα) θα παίξει κάποιο ιδιαίτερο ρόλο στο τμήμα της ανάπτυξης και θα συμβάλει κι αυτή στη διάρθρωση ενός συνόλου με τέλεια από κάθε πλευρά ισορροπία. «Και μόνο αυτό το μέρος να είχε γράψει ο Μέντελσον, θα έμενε αθάνατος ανάμεσα στους υπόλοιπους ρομαντικούς συνθέτες»³.

2. *The Concerto*: (Ralph Hill, εκδ.), *Penguin Books*, σελ. 161.

3. Hans Renner: *Konzertführer*, Phillip Reclam Jun. Stuttgart, σελ. 234.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Παρ. 1

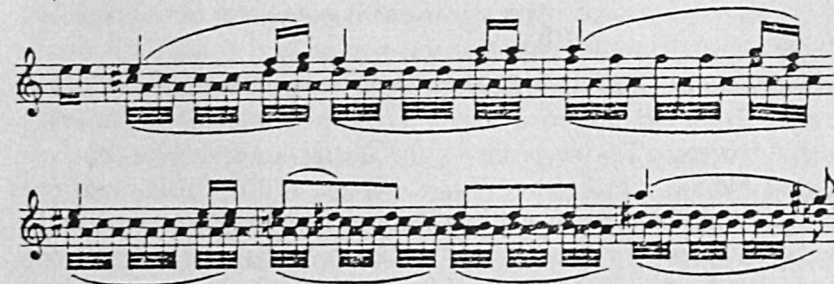
Παρ. 2

Παρ. 3

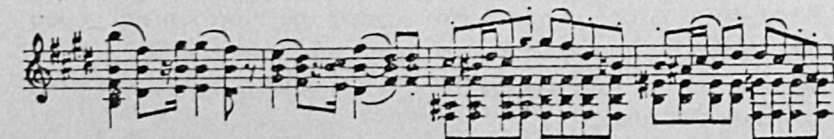
Παρ. 4

Παρ. 5

Παρ. 6

RICHARD WAGNER

ΠΡΕΛΟΥΔΙΟ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΖΟΛΔΗΣ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΕΡΑ «ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ».

Η όπερα «Τριστάνος και Ιζόλδη» γράφτηκε κάτω από ειδικές συνθήκες και παίχτηκε σε πρώτη εκτέλεση το 1865 στο Μόναχο. Ο Wagner εργαζόμενος πάνω στον κύκλο «Nibelungen», μελοποιούσε κιόλας τη δεύτερη πράξη του «Siegfried», όταν γνώρισε τη Mathilde Wesendonk. Ο άνδρας της είχε προσφέρει μεγαλόκαρδα άσυλο στον πολιτικό φυγάδα από τη Δρέσδη και για τον Wagner, όπως έγραφε ο ίδιος, χρόνια ακόμη μετά τη συνάντηση «ήταν και παραμένει η πρώτη και μοναδική του αγάπη». Η εργασία πάνω στον «Siegfried» σταμάτησε και ο «Τριστάνος» έπρεπε να γραφτεί για να λυτρωθεί ο Wagner από τη θύμηση της Wesendonk.

Η υπόθεση πάρθηκε από το ποίημα του «Τριστάνου» που έγραψε ο Gottfried von Strassburg γύρω στα τέλη του 12ου αιώνα. Απαλλαγμένη από κάθε αυλικό — επικό στοιχείο του πρωτότυπου η ερωτική αυτή τραγωδία βασίζεται στο συναισθηματικό κόσμο.

Η πριγκίπισσα της Ιρλανδίας Ιζόλδη αισθάνεται μεγάλο μίσος αλλά και αγάπη για τον Τριστάνο, από τότε που αυτός σκότωσε τον αρραβωνιαστικό της Morold. Αργότερα ο Τριστάνος φέρνει την Ιζόλδη σαν υποψήφια νύφη για τον γέρο πια Μάρκο, βασιλιά της Κορνουάλλης. Η Ιζόλδη δέχθηκε την προσφορά και στην επιστροφή για την Κορνουάλλη αρχίζει το δράμα. Η Ιζόλδη εκμυστηρεύεται στην πιστή της υπηρέτρια Brangäne το ψυχικό της βάσανο και δεν βρίσκει άλλη διέξοδο από το δηλητήριο, το «πιστό του θανάτου», γιατί θέλει να πεθάνει και μαζί της να πεθάνει κι ο Τριστάνος. Τον καλεί κοντά και με τα λόγια της δεν αφήνει καμιά αμφιβολία για το πιστό που θα έπιναν μαζί για να εξιλεωθεί ο Τριστάνος από το σφάλμα του.

Περιμένοντας την επίδραση του πιστού κοιτάζονται στα μάτια και ξάφνου η Ιζόλδη πέφτει απολυτρωμένη στν αγκαλιά του. Η υπηρέτριά της Brangäne αντί για δηλητήριο, είχε ρίξει το «πιστό της αγάπης» στο φλυτζάνι και όλα έχουν ξεχαστεί και αποδιωχθεί από τη μοιραία δύναμη της αγάπης τους. Στη συνέχεια περιμένει στο πάρκο η γυναίκα πια του Μάρκου, η Ιζόλδη, τον αγαπημένο της Τριστάνο, χωρίς να υπακούσει στις προειδοποιήσεις της Brangäne. Και πραγματικά ο Μάρκος αιφνιδιάζει τους αυτοεγκαταλειμμένους εραστές. Ο έμπιστος του Τριστάνου, Μελότ, που έχει τυφλωθεί κι αυτός από το βλέμμα της Ιζόλδης, έχει καταστρώσει το σχέδιο και τώρα ο Μάρκος στέκεται βαθιά πληγωμένος μπροστά στα ερείπια της τιμής και του γάμου του. Βουβός ακούει ο Τριστάνος το αυστηρό παράπονο του βασιλιά και σηκώνει το όπλο του για να εκδικηθεί τον Μελότ, όμως αυτός προλαβαίνει και τον πληγώνει θανάσιμα.

Ο Kurwenal, ο οπλοποιός του Τριστάνου, φέρνει τον βαριά πληγωμένο κύριό του στο πατρικό του κάστρο Kareol. Με πυρετό, ανάμεσα σε ζωή και θάνατο, περιμένει εδώ ο Τριστάνος πως θάρθει η Ιζόλδη και θα τον σώσει. Και πραγματικά έρχεται. Μέσα σε έκσταση σέρνεται ο Τριστάνος προς το μέρος της και αφήνει τη ζωή του στα χέρια της. Όταν όμως φθάνει ο Μάρκος, τον παρεξηγεί ο Kurwenal, παλεύουν και ο υπηρέτης πληγώνεται θανάσιμα και πεθαίνει. Στην πραγματικότητα ο Μάρκος έχει έρθει για να ενώσει τους δύο αγαπημένους, αφού έμαθε από τη Brangäne την ιστορία της αγάπης τους. Μα πολύ αργά. Η Ιζόλδη δεν τον ακούει πια. Πιστή στην απόφασή της να είναι πάντα ενωμένη με τον αγαπημένο της, πεθαίνει μετά απ' αυτόν.

Από τα πρώτα μέτρα της εισαγωγής η μελωδία του πόθου για την αγάπη πηγάζει σαν οδυνηρή ερώτηση. Ανεβαίνει σιγά-σιγά με ατέλειωτο ζήλο, παθιάρικη και κορυφώνεται παρουσιάζοντας την άμετρη καταστροφή αυτής της υπεργίγινης αγάπης, που παραμορφώνεται μέσα σε ανεκπλήρωτη επιθυμία, ώσπου τελικά σβήνει στο σκοτάδι χωρίς απάντηση. Η μελωδία του πόθου συνεχίζεται εκφράζοντας την αναμονή της Ιζόλδης, το ψιθύρισμα των φύλλων, το κελάρισμα των πηγών. Νοιώθει κανείς σα ν' ακούγεται ο ψυχικός κι ο ορατός κόσμος, το συναίσθημα και ο χώρος. Και το αναπάντητο ερώτημα χάνεται, απαλοσβήνει μέσα στο σκοτάδι. Μέσα σε απαρηγόρητη εγκατάλειψη κρατά η Ιζόλδη στα χέρια της τον νεκρό Τριστάνο που στην αγκαλιά της άφησε τον τελευταίο στεναγμό της αγάπης του, ενώ αυτή μένει με το συνταρακτικό της παράπονο.

Όμως σε λίγο το basso - κλαρινέτο παίζει την απολυτρωτική μελωδία της νοσταλγίας για το θάνατο· ανεβαίνει συνεχώς ψηλότερα και γίνεται ολοένα φωτεινότερη και λαμπρότερη στο κάλεσμα του σύμπαντος — μεταφυσική και παράλογη είναι η ουσία αυτού του θανάτου από αγάπη — του οποίου η νοσταλγική τελευταία συγχορδία σφραγίζει την αιώνια ένωση των δύο αγαπημένων σε αιώνιους, απροσμέτρητους χώρους.

Γ. Θυμής.

RICHARD WAGNER

ΡΙΕΝΤΖΙ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η όπερα Ριέντζι γράφτηκε από τα 1838 ως τα 1840, πάνω σε λιμπρέτο του ίδιου του Βάγνερ βγαλμένο από το ομώνυμο έργο του Lytton και εκφράζει την εξέγερση του λαού κατά των ευγενών στη Ρώμη υπό την αρχηγία του Ριέτζι, τη δραματική σύγκρουση μαζί τους και την τελική του νίκη. Δόθηκε σε πρώτη παράσταση στη Δρέσδη στα 1842.

Η Εισαγωγή αποτελεί μια ζωντανή συμφωνική ανασύνθεση του δράματος. Όλα τα θέματά της είναι παρμένα από την όπερα. Τα κυριότερα είναι πρώτα η πλατιά και μεγαλόπρεπη μελωδία της προσευχής του Ριέντζι (από την πέμπτη πράξη), που εμφανίζεται μετά από την αργή εισαγωγή με τη χαρακτηριστική κρατημένη νότα, σαν επίκληση της σάλπιγγας. Και κατόπι το μεγαλειώδες θέμα, που εμφανίζεται σ' όλη την ορχήστρα στο Allegro της Εισαγωγής (παρμένο από το φινάλε της δεύτερης πράξης).

Σόλων Μιχαηλίδης

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πέμπτη 1 Ιουνίου 1989, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Για τα 200 χρόνια από την ΕΠΕΤΕΙΟ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ
Σε συνεργασία με τον Τομέα Γαλλικής Λογοτεχνίας του Α.Π.Θ.

Διευθυντής ορχήστρας: **ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ**

Σολίστ: **ΒΙΚΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ** (πιάνο)

Πρόγραμμα: **L.v. BEETHOVEN:** Έγκμοντ, Εισαγωγή,
έργο 84.

L.v. BEETHOVEN: Κοντσέρτο αρ. 5, σε μι
υφ. μειζ., για πιάνο και ορχήστρα, έργο 87.

L.v. BEETHOVEN: Συμφωνία αρ. 3, σε μι
υφ. μειζ., έργο 55, «Ηρωική».

Πέμπτη 8 Ιουνίου 1989, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής ορχήστρας: **ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΡΙΚΟΛΙΔΗΣ**

Σολίστ: **ΠΑΡΙΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ** (βιόλα)

ΕΙΡΗΝΗ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ (πιάνο)

Πρόγραμμα: **B. BARTOK:** Κοντσέρτο για βιόλα και
ορχήστρα, Α' εκτέλεση.

F. LISZT: Κοντσέρτο αρ. 1, σε μι υφ. μειζ.
για πιάνο και ορχήστρα.

Σάββατο 26 Αυγούστου 1989, ώρα 9.00 μ.μ.

Δευτέρα 28 Αυγούστου 1989, ώρα 9.00 μ.μ.

ΘΕΑΤΡΟ ΔΑΣΟΥΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΑΤΡΟ ΗΡΩΔΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ - ΑΘΗΝΑ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΟΡΩΔΙΑ ΕΡΑ

ΧΟΡΩΔΙΑ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Διευθυντής ορχήστρας: **ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ**

Σολίστ: **ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΥΓΑΝΕΛΗΣ** (τούμπα)

Πρόγραμμα: **Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:** Αρχαϊκή σουίτα

R. VAUGHAN-WILLIAMS: Κοντσέρτο για
τούμπα και ορχήστρα, σε ρα ελάσσονα.

F. MENDELSSOHN-BARTHOLDY: «Η πρώτη
Βαλπούρια νύχτα», Μπαλάντα σε ποίηση
Goethe για χορωδία και ορχήστρα, έργο
60, Α' ελληνική εκτέλεση

Η διεύθυνση της Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα —αν χρειαστεί— να τροποποιήσει το πρόγραμμα.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής: ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Μόνιμος Αρχιμουσικός

Κάρολος Τρικολίδης

Α' ΒΙΟΛΙΑ

Κοντσερτίνο:

Κοσμάς Γαλιλαίας

Κων/νος Πατσαλίδης

Μίκης Μιχαηλίδης

Γαλάτεια Μπαλτά

Χριστόδουλος Πετικάκης

Φάνης Καπλανίδης

Ντάρια Κάτσιου

Στάθα Γκουτζικά

Μαρία Σουέρεφ

Μαρία Δρούγου

Νεοκλής Νικολαΐδης

Φώτω Θεοφάνους

Αουρέλ Πικουλεάτα

Λιλιάνα Πέτκοβα

Β' ΒΙΟΛΙΑ

Ελευθέριος Αγγελόπουλος

Νικόλαος Αρχοντής

Αλέξανδρος Δοϊτσίνης

Ελένη Μυρίδου

Παρασκευή Μπακατσή

Στέλλα Παπαδοπούλου

Μίμης Τοπτσίδης

Ανθή Τζίμα

Πολυξένη Χαριζοπούλου

ΒΙΟΛΕΣ

Οδυσσέας Κουζώφ

Κυριάκος Πάτρας

Γεώργιος Μαυρομoustάκης

Γεώργιος Καμένος

Νικόδημος Δέλλιος

Ειρήνη Παραλικά

Γεώργιος Καδόγλου

Στέφανος Διαμαντής

Φελίτσια Ποπίκα

Χρήστος Βλάχος

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Εμμανουήλ Καζαμπάκας

Ζώρα Γκίριτς

Ρένος Μπαλτάς

Κατερίνα Δημητρακοπούλου

Γεώργιος Μανώλας

Ανθή Αικατερίνη

Άγγελος Ντοροφτέι

Ιβάν Μπιάνκι

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

Γεώργιος Γράλιστας

Αναστάσιος Μαυρουδής

Λάσκαρης Θεοδωρίδης

Αλέξανδρος Αδαμόπουλος

Αναστάσιος Τοπούζας

Πολύβιος Καρατζίβας

Ελένη Μπουλασίκη

ΦΛΑΟΥΤΑ

Πέτρος Σουσάμογλου

Γεώργιος Κανάτσος

Νίκος Κουκής

ΟΜΠΟΕ

Μπάτκο Άνταμ

Μιχαήλ Ντοροφτέι

Νικόλαος Καλπαξίδης

Θωμάς Μητριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

Κοσμάς Παπαδόπουλος

Πόλλα Σμιθ

Δημήτριος Κισλάς

Χρήστος Γραονίδης

Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ

Νικόλαος Δαναηλίδης

Άγγελος Πολίτης

Βασίλης Ζαρόγκας

Μαλίνα Ιορδανίδου

Γεώργιος Πολίτης

ΚΟΡΝΑ

Θεόδωρος Ζαρίμπας

Εμμανουήλ Ιορδανίδης

Δημήτριος Αλεξιάδης

Βασίλειος Βραδέλης

Νίκος Δραγομάνοβιτς

Κλεάνθης Ζαρίμπας

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Ευάγγελος Γκεμιτζής

Ιωάννης Σισμανίδης

Σπύρος Παπαδόπουλος

Γεώργιος Αβράμογλου

Δημήτρης Κορατζίνος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

Ιγνάτιος Μαυρίδης

Δημήτριος Νέτσκας

Φώτης Δράκος

Βαγγέλης Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ

Γιώργος Τηνιακούδης

ΤΥΜΠΑΝΑ-ΚΡΟΥΣΤΑ

Κων/νος Γρηγοριάδης

Ιωάννης Ιωσηφίδης

Κων/νος Χανής

Ελευθέριος Αγγουριδάκης

Αναστάσιος Βασιλειάδης

ΠΙΑΝΟ

Ελεονώρα Λουκίδου

ΑΡΠΑ

Μαρία Μπιλντέα